

בש"פ 4826/15 - עמנואל אברג'יל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4826/15

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

העורר: עמנואל אברג'יל

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת
35026-04-15 מיום 30.6.2015 שניתנה על ידי
השופטת ד' עטר

בשם העורר: עו"ד אלון קריטי

בשם המשיבה: עו"ד חיים שוויצר

החלטה

1. נגד העורר הוגש כתב אישום בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, יבוא סם מסוכן, והחזקתו שלא לצריכה עצמית. על-פי כתב האישום, במשך כמה חודשים צבר העורר חובות כספיים כבדים, בסך של כ-250,000 ₪, עקב הימורים והלוואות שנטל. בצל מצוקתו הכלכלית, נענה העורר בחיוב להצעה שהוצעה לו, מטעם גורמים שזהותם אינה ידועה, לטוס לחו"ל ולהחזיר עמו ארצה מזוודה המכילה סמים מסוכנים, בתמורה למחיקת חוב בסך של 37,500 ₪ מן המכלול. עם נחיתתו בנמל התעופה בישראל, נתפס העורר כשברשותו סם מסוג 'אקסטזי', במשקל כולל של כ-1,787 גרם, אשר הוסתר בתחתית המזוודה, מאחורי דופן כפולה, כשהוא מחולק ל-21 אריזות נפרדות.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, עתרה המשיבה למעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. הלה,

עמוד 1

מצדו, באמצעות בא-כוחו, הסכים כי ישנן ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, ואף לא חלק על קיומה של עילת מעצר בעניינו. עם זאת, ביקש העורר לבחון את האפשרות לשלבו ללא דיחוי בקהילה טיפולית סגורה, בהתחשב בהתמכרויותיו לסמים ולהימורים, או להסתפק בחלופת מעצר אחרת, בשים לב למצב הדחק שהובילו לביצוע מעשיו, ולנוכח קורותיו ונסיבותיו האישיות. חרף התנגדות המשיבה, החליט בית המשפט המחוזי, "מבלי לקבוע כל מסמרות באשר לסופו של ההליך או לטעת כל ציפיות בלבו של [העורר]... לקבל אודותיו תסקיר מעצר אשר יבחן את כלל הנתונים, לרבות חלופות מעצר שיוצעו". כך אמנם היה.

3. שירות המבחן התרשם כי אורח חייו של העורר בלתי-יציב, ומאופיין בחוסר תפקוד תעסוקתי, התנהגות שולית, שימוש בסמים, התמכרות להימורים, פריצת גבולות, אי-קבלת מרות וקשיים בהסתגלות למסגרות. הלה עזב את בית הוריו עוד בנעוריו, יחסיו עמם מרוחקים, והוא מתנהל מזה שנים באופן עצמאי, מבלי שבני משפחתו מעורבים בקורות חייו. העורר מתקשה לבקר את בחירותיו, את דרכי התמודדותו ואת דפוסי ההתנהגותיים הבעייתיים. גם סנקציות עונשיות קודמות לא הרתיעוהו. הוא נוטה להציג עמדה קורבנית, לתלות את האחריות למעשיו באחרים, לצמצם את חלקו במעל, ולטשטש את קשריו עם גורמים עברייניים. המוטיבציה שמבטא העורר לחזור למוטב הריהי 'חיצונית' בלבד, ומטרתה לקדם את עניינו המשפטי. ממילא, נמצא כי הוא איננו בשל להליך טיפולי ממושך ואינטנסיבי, הדורש כוחות, התמדה ומחויבות. לפיכך, נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרורו ממעצר.

4. לאחר הדברים האלה, משהוברר כי חלופת מעצר טיפולית לא תסכון, פנה בא-כוח העורר אל הורי שולחו, עדכנם בהחמרה הניכרת במצבו, והסבירם כי חשיבות ממשית תהא נודעת להתגייסותם למענו. ההורים, כך נטען, הביעו את הסכמתם המלאה והכנה לעמוד לצד בנם, לתמוך בו, ואף לשמש כמפקחים ככל שישוחרר ל"מעצר בית". לדברי בא-כוח העורר, בנקודה זו הבין גם מרשו, בדומה לבני משפחתו, כי מדובר בהזדמנות לגשר על הפערים אשר נוצרו בין העורר לבין בני משפחתו במהלך השנים.

5. דא עקא, בשים לב למגוון גורמי הסיכון בעניינו של העורר, כמפורט בתסקיר מאת שירות המבחן, בהתחשב באינדיקציות על כך שהוריו אינם בעלי השפעה מרסנת דיה, ובהעדר מפקח נוסף, מצא בית המשפט המחוזי, מבלי שהורה על עריכת תסקיר משלים, כי חלופת המעצר שהוצעה אינה נאותה, וכי אין בה כדי להקהות את מסוכנותו של העורר במידה הנדרשת. הלה נעצר אפוא עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

מכאן הערר.

6. לשיטת העורר, שגה בית המשפט המחוזי בקובעו כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו באמצעות 'מעצר בית' באיזוק אלקטרוני. למצער, שומה היה על בית המשפט שלא לסתום את הגולל על אפשרות זו מראש, ולהתיר להוריו של העורר, אנשים נורמטיביים, להופיע לפני שירות המבחן, להוכיח את כוונותיהם הטובות ולשכנע בדבר רצינותם. מבלי להקל ראש במעשיו, גורס העורר כי גמר בלבו לנהוג כפי שנהג "על מנת להציל את עורו", ב"החלטה של רגע", משקלט כי "הנושים צובאים על הדלתות", ולאחר שחש כי "החבל מתהדק סביב צווארו", עקב מכבש לחצים שהופעל עליו. מכל מקום, העורר ער לפסול שבמעשיו ומבין כי עליו להענש בגינם, אך זאת בסופם של ההליכים המשפטיים, לכשיגזר דינו. העורר מטעים כי זהו לו מעצרו הראשון, ומשכו כבר למעלה משלושה חודשים. הדבר נותן בו את אותותיו,

מחלישו, כרוך בסבל רב, וקשה מנשוא עבורו.

7. מנגד, עמדת המשיבה היתה ועודנה, כי מסוכנותו של העורר 'זועקת' מן המסכת העובדתית המתוארת בכתב האישום. לגישתה, בהסכמתו לייבא כמות עצומה של סם מסוכן, מארץ זרה ובדרך מתוחכמת, תמורת מחיקה של שיעור מזערי למדי ממצבת חובותיו, העיד העורר על עצמו כי אין מורא החוק עליו. כמו כן, בהתחשב במצוקתו הכלכלית הנמשכת, רב החשש כי ישוב לבצע עבירות נוספות. מסקנה זו מתחזקת לנוכח עברו הפלילי, הכולל ארבעה רישומים קודמים בעבירות רכוש, סחיטה באיומים והחזקת סכין. על רקע זה, ובשים לב לתסקיר השלילי שכבר התקבל מאת שירות המבחן, סבורה המשיבה כי אין בחזרתם של ההורים לתמונה בשלב כה מאוחר כדי להטות הכף, ואין מנוס מפני המשך מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריח.

8. בדיון שהתקיים לפני, הביע העורר בושה, חרטה וצער. למראה פניו ולמשמע קולו, ניכר כי הוא מודע להדרדרות המדאיגה במצבו, למצער מאז שהחל את שירותו הצבאי כלוחם ועד הלום. לדבריו, הוא מעוניין בשיקום עד מאוד, וחפץ בחידוש הקשרים עם בני משפחתו. כבר עתה, לטענתו, הוא משתף פעולה באופן מלא עם גורמי המקצוע, מטופל בתרופות בשל התמכרותו לסמים, ונוטל חלק בקבוצה טיפולית בבית הכלא.

9. האזנתי לדברי העורר בקשב רב, ושקלתי את נימוקי בא-כוחו בכובד ראש. מועקתו לא נעלמה מעיניי. הלב נחמץ לנוכח הפוטנציאל הטמון בו, אשר מעולם לא זכה להגיע לכלל מימוש ומיצוי. מזה שנים מצויים חיו של העורר במעין 'סחרור' מתמשך. במובן זה, דומה כי מעצרו הנוכחי דווקא היטיב עמו קמעא, בבחינת 'פסק זמן' המאפשר חשבון נפש. אכן, עושה רושם כי מבטו של העורר מופנה כלפי מעלה. דא עקא, בעצם ההגעה אל צומת הדרכים אין די. מן המכלול עולה, כי העורר חסר את הכלים ונעדר את תעצומות-הנפש כדי לחולל מפנה בעת הזו. המצב 'נזיל', חרב החובות עודנה מרחפת מעל צווארו, והתקדמותו המוגבלת תלויה על בלימה. הסכנה כי ישוב לסורו, ולו מטעמים כלכליים גרידא, היא ממשית. בנסיבות אלה, סבורני כי טרם בשלו התנאים לשחרורו ממעצר, וממילא שוכנעתי כי החלופה המוצעת בבית הוריו אינה יכולה להניח את הדעת. משכך, לא ראיתי הצדקה להורות על עריכת תסקיר נוסף.

10. אשר על כן, הערר נדחה.

אני מקווה, כי העורר ישכיל לראות במעצרו, חרף הקושי הרב, משום צעד ראשון והכרחי לקראת עלייתו על דרך הישר וחזרתו למוטב.

ניתנה היום, י"א באב התשע"ה (27.7.2015).

ש ו פ ט